

evropský
sociální
fond v ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Markéta Bednarzová. Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785, financovaného z ESF a státního rozpočtu ČR. Provozováno Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze.

Pracovní list: Maryša

Čtvrté jednání, výstup pátý - Francek přemlouvá Maryšu, aby s ním odešla do Brna VÁVROVÁ

(přiskočí k němu a hledí mu do očí). Co to obměšlíš?! (Mírnějším tónem.) Dyť si to jenom rozvaž, co to po mně chceš?! (Bere jej za ramena.)

FRANCEK

(kroutí hlavou).

VÁVROVÁ

Když tě sepjatěma rukama prosím. (Sedá s ním na lavici u kamen. Pokud možno do středu jeviště.) Rozmysli si to. Dyť se netrápíš jenom ty, trápím se já taky, a víc než ty! - Dyť já na tě myslím, kady chodím, a nikdo neví, co nocí pro tebe sem nespala, proslzela dní. Co vytrpím od Vávry - o tom nemluví, co vystojím pro tebe, ví jedině Bůh a já. Vdaná su, ale srdcem sem ti zůstala věrna, Františku. - Dušu bych za tebe dala, jak ti mám ráda, ale to, co ty po mně žádáš - to ti, chlapče, udělat nemožu a nemožu.

FRANCEK

(který stále po celý monolog tupě hledí do země, zakroučí nyní hlavou a chce něco namítat).

VÁVROVÁ

(nepřipustí jej k slovu). Ne, nic se nezbraňuj - poslechni! Zanech těch myšlenek! (Hladí mu vlasy a tvář.) Mně to udělej k vůli, když mě máš tak rád. - Nešťastná su, ale špatná nebudu, rozumíš mně? (Klade mu ruce na ramena.)

FRANCEK

Rozumím, ale poslechnót nemožu. Život's mně zkazila a jiné mně nedáš. Mjé lítost' se mnó aspoň ty, dyž ti o to prosím.

VÁVROVÁ

Ne - ne - ne, chlapče! Neděle mně život těžší, než ho mám.

FRANCEK

Já bez tebe nebudu.

VÁVROVÁ

Tak si di! (Prudce vstane - chladně.) Tvrdohlavče tvrdohlavá! Teho hříchu se s tebou nedopustím - to si nemysli. Ale pamatuj si: budeš-li stát na svém a budeš-li mně před lidma ubližovat, jakos mně ublížil včera, zapomenu na všechno, na tebe i na sebe, a zhřeším pak už tak, že pak ani mně ani tobě žádná pomoc nebude.

FRANCEK

Co tím chceš říct?

VÁVROVÁ

Posavád nic. Tak to ve mně dřímá a spí --- ale až se hřích probudí - bude po trápení. Tak nebo tak - otrávím buď sebe nebo je - ale dlóho trpět nebudu. - Snád' v něhorší šatlavě nepovedu takové život jako tady. Dyž mám bét už nešťastná - ať su zkažená nadosmrti, zničená na celé život. A nikdo nevěří, jak bych byla ráda, dyby tak blesk nade mnó zapálil, voda přišla, všechno odnesla a mě - mě vzala s sebou. (Přisedne na židli a pláče.)

(MRŠTÍK, Vilém; MRŠTÍK, Alois. *Maryša*. Praha: Mladá fronta, 1983. s. 266 – 268.)

Interpretace ukázky:

1. O co Franckovi jde? K čemu přemlouvá Maryšu?

2. Jaký je mezi těmito postavami vztah?
3. Proč Maryša Francka odmítá?
4. Co Maryša myslí tím, že zhřeší *„pak už tak, že pak ani mně ani tobě žádná pomoc nebude“*?
5. Maryša mluví o dvojím trápení – od Vávry a od Francka. Jaký je rozdíl?
6. Co se z textu dozvídáme o Franckovi?
7. Jakým jazykem spolu postavy hovoří?

Maryša:

1. O jaký literární druh jde? Z kolika částí se dílo sestává a jak se tyto části nazývají v daném literárním druhu?
2. K jakému uměleckému směru je Maryša přiřazována? Proč?
3. Na co dílo upozorňuje?
4. Kde se autoři inspirovali? Co bylo původním námětem Maryši?
5. Charakterizujte prostředí, v němž se děj odehrává, i vzhledem k době děje.
6. Popište, jakým způsobem začlenili autoři do díla informace o kraji, v němž se děj odehrává.
7. Jak se v průběhu děje proměňují postavy Lízala (Maryšina otce), Lízalky (její matky) a Vávry?
8. V příběhu se také objevuje Maryšina babička. Jak vystupuje? Charakterizujte ji.
9. Popište vnitřní členění hry a uveďte, čemu se podobá.
10. Jmenujte další díla autorů, která se odehrávají v podobném prostředí jako děj Maryši.